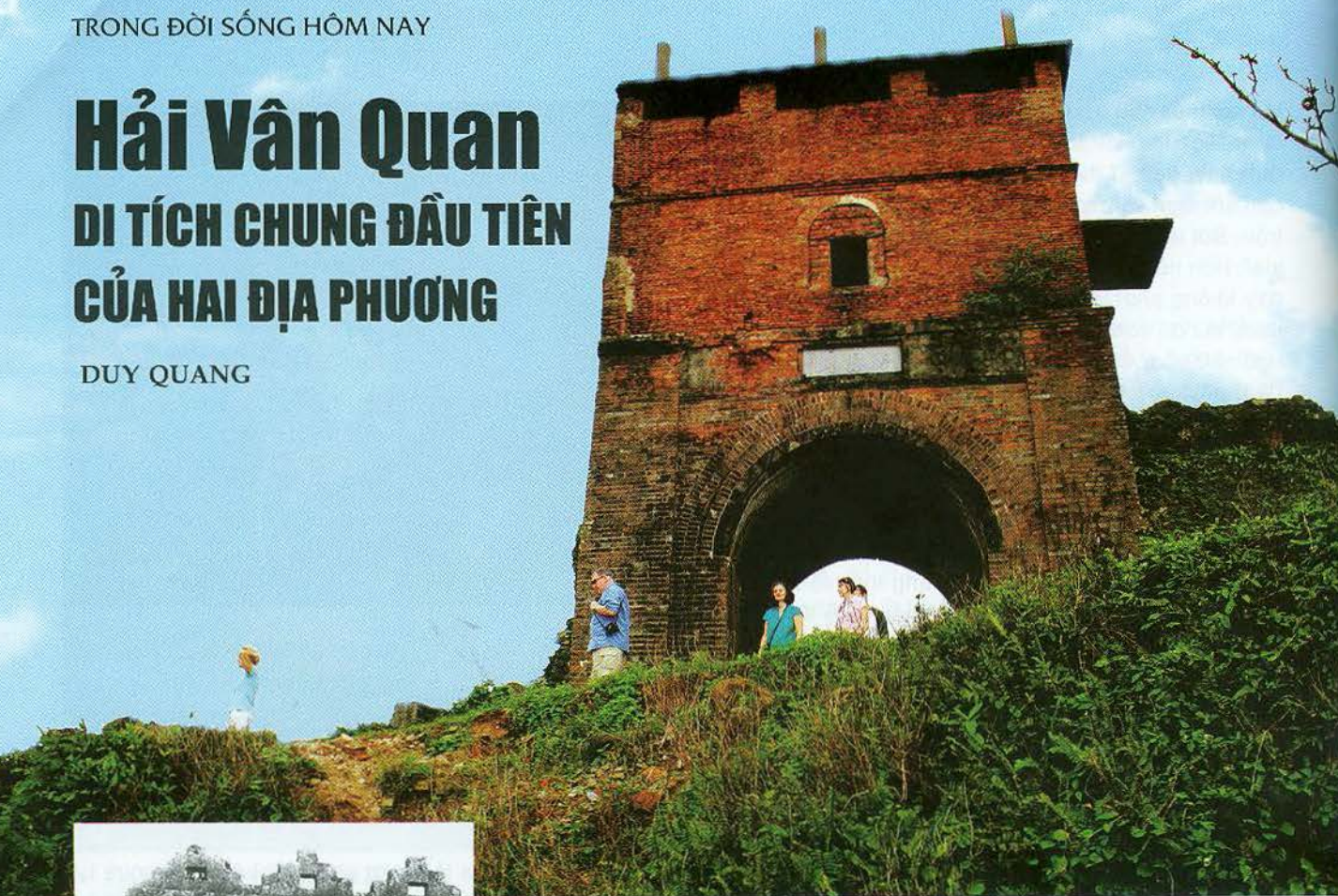

Hải Vân Quan

DI TÍCH CHUNG ĐẦU TIÊN CỦA HAI ĐỊA PHƯƠNG

DUY QUANG

Chiều 24/5/2017, tại cụm di tích Hải Vân Quan đã diễn ra buổi lễ công bố quyết định và trao bằng xếp hạng Di tích lịch sử cấp quốc gia, cho đại diện 2 địa phương TP.Đà Nẵng và tỉnh Thừa Thiên - Huế.

Tới dự buổi lễ có bà Đặng Thị Bích Liên, Thứ trưởng bộ Văn hóa, Thể thao và Du Lịch (VH-TT&DL); ông Huỳnh Đức Thơ, Phó Bí thư Thành ủy, Chủ tịch UBND TP.Đà Nẵng; ông Nguyễn Dung, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Thừa Thiên - Huế; cùng đại diện lãnh đạo các sở, ban, ngành thuộc tỉnh Thừa Thiên - Huế và TP.Đà Nẵng.

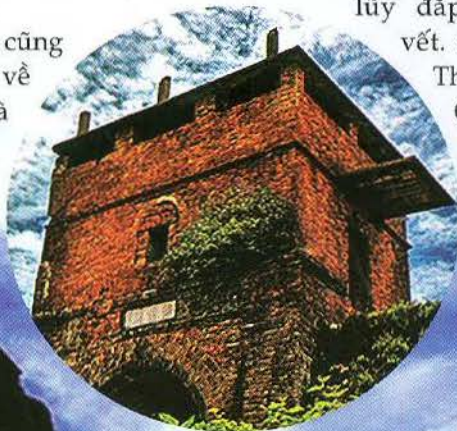

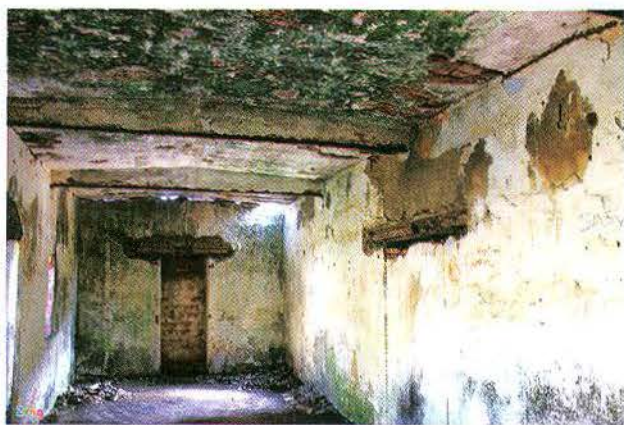
Ông Huỳnh Đức Thơ, Chủ tịch UBND TP. Đà Nẵng cũng cùng chung quan điểm: “Tôi rất ủng hộ và nhiều lần phát biểu trong cuộc họp giữa 2 địa phương là phải tạo điều kiện thuận lợi tối đa, cho các cơ quan ban, ngành phối hợp với nhau, để xây dựng hồ sơ công nhận di tích và các công việc khác. Vị trí di tích nằm giáp ranh giữa 2 địa phương nên đã gây nhiều khó khăn về mặt pháp lý, ảnh hưởng đến việc lập hồ sơ công nhận di tích lịch sử và công tác trùng tu, tôn tạo”.

Được biết, trong buổi lễ, lãnh đạo 2 tỉnh cũng đã quyết định ký biên bản 6 điều ghi nhớ, về việc phối hợp thực hiện công tác bảo tồn và phát huy giá trị của Hải Vân Quan.

Đèo Hải Vân là ranh giới tự nhiên giữa 2 tỉnh Thừa Thiên - Huế và Đà Nẵng. Đứng ở di tích Hải Vân Quan, du khách có thể nhìn thấy toàn bộ TP.Đà Nẵng thu nhỏ, uốn lượn dọc bờ biển, lại có thể trông về cù lao Chàm, cảng Tiên Sa... Còn nếu xuất phát từ hướng Thừa Thiên - Huế, để đặt chân lên Hải Vân Quan bạn phải trải qua 3 đèo Phước Tượng, Phú Gia và Hải Vân.

Ngay trên đỉnh đèo, những cửa đèo và thành lũy đắp ngang vẫn còn dấu vết. Cửa trông về phủ Thừa Thiên có ba chữ: Hải Vân Quan. Cửa trông xuống Đà Nẵng có dòng chữ

"Thiên hạ đệ nhất hùng quan" (theo sử sách còn ghi lại thì đây là những dòng chữ do vua Lê Thánh Tông đề tặng, khi dừng chân ngắm cảnh nơi này). Hải Vân Quan được xây dựng trên đỉnh đèo Hải Vân, ở độ cao 490 mét so với mực nước biển, nằm giữa địa giới hành chính thành phố Đà Nẵng và tỉnh Thừa Thiên - Huế. Đây là cụm di tích lịch sử về kiến trúc quân sự của triều Nguyễn được xây dựng vào năm 1826 dưới thời vua Minh Mạng. Nhiều nhà khoa học, chuyên gia lịch sử đều cho rằng: Triều Nguyễn đã đưa vị thế của Hải Vân Quan lên một tầm cao mới trong việc biến nơi đây trở thành một pháo đài quân sự, một

cứ điểm phòng thủ từ xa trong hệ thống phòng thủ quanh Kinh đô Huế.

PGSTS Đỗ Bang, Khoa Lịch sử Trường Đại học Khoa học Huế, khẳng định, đây là một trong những quan ải hùng tráng nhất ở Việt Nam: "Năm 1858 khi Pháp đánh vào Đà Nẵng, huy động toàn bộ lực lượng đánh trên bộ vượt qua Hải Vân Quan để ra kinh đô Huế nhưng chúng bất lực trước khả năng phòng vệ và chiến đấu kiên cường của quân đội Triều đình Huế tại Hải Vân Quan. Cho thấy vị trí Hải Vân Quan cực kỳ lớn trong chiến lược phòng thủ đất nước, trong đó bảo vệ kinh đô Huế".

Sau hơn 190 năm tồn tại, một thời gian dài Hải Vân Quan rơi vào tình trạng "cha chung không ai khóc"; không được trùng tu, quản lý, bảo vệ nên xuống cấp nghiêm trọng. Một số hạng mục di tích bị hủy hoại, dấu vết không còn rõ. Một số công trình xây dựng, lều quán xâm hại di tích, du khách tham quan viết bậy lên tường, phóng uế, xả rác bừa bãi.

Đến cuối năm 2016, ngành Văn hóa 2 địa phương Đà Nẵng và Thừa Thiên - Huế đã ngồi lại bàn cách bảo vệ Hải Vân Quan bằng việc lập hồ sơ chung, trình Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xếp hạng Di tích cấp Quốc gia Hải Vân Quan.

Thứ trưởng Đặng Thị Bích Liên Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch trao Bằng Xếp hạng di tích quốc gia Hải Vân Quan cho lãnh đạo TP. Đà Nẵng và lãnh đạo tỉnh Thừa Thiên Huế.

Đây là cơ sở giúp 2 địa phương phối hợp trùng tu, bảo vệ di tích.

Lâu nay, một số di tích phi vật thể đã được nhiều địa phương chung tay bảo vệ nhưng Hải Vân Quan là di tích vật thể đầu tiên trên cả nước được 2 địa phương làm hồ sơ chung, đề nghị công nhận di tích quốc gia.

Ông Huỳnh Văn Hùng, Giám đốc Sở Văn hóa Thể thao thành phố Đà Nẵng cho biết, Hải Vân Quan đã là "tài sản" văn hóa chung của tỉnh Thừa Thiên Huế và TP Đà Nẵng. Sau khi được cấm mốc bảo vệ sẽ tháo dỡ các công trình xâm lấn, di dời lều quán ra khỏi khu vực di tích. Hai địa phương đang có kế hoạch xây dựng thành điểm du lịch phục vụ khách tham quan. Hiện cả 2 địa phương đang soạn bộ tiêu chí chung trong việc trùng tu, bảo vệ và khai thác giá trị văn hóa di tích này.

Ông Hùng cho biết: Hải Vân Quan từng là một vấn đề "tế nhị" trong mối quan hệ của hai bên. "Hải Vân Quan là điểm chung và quả thật đôi khi tạo ra sự xích mích, thiếu thống nhất cao trong lịch sử của Thừa Thiên - Huế và Đà Nẵng". Nhưng, cũng vì điểm chung ấy, cả hai bên lại có thể cùng ngồi lại với nhau và cùng nỗ lực hướng tới cái đích là danh hiệu cấp Quốc gia".

Theo lời ông Hùng, hai địa phương Thừa

Thiên - Huế và Đà Nẵng cũng đã có nhiều di tích lịch sử cấp quốc gia, tuy nhiên di tích Hải Vân Quan là địa điểm có ý nghĩa đặc biệt quan trọng với cả hai bên. Do vậy, khi nhận danh hiệu, cán bộ ngành văn hóa hai địa phương đều vô cùng phấn khởi. Lãnh đạo Bộ VH,TT&DL cũng như Cục Di sản văn hoá cho rằng sự phối hợp này là một cách làm rất tốt và tạo ra tiền đề để những địa phương đang sở hữu chung di sản trên cả nước học tập theo.

